Իսթանպոլ իշին սէնէվի
գրամէթի 8 մէճիտ.
6 այլազ 4 »
3 այլազ 2 »

Թաշրալարի իշին բոսթան
իւճրէթի պիզէ օլարագ,
Սէնէվի գըյ. 10 մէճիտ.
6 այլազ 5 »
3 այլազ 2 1/2.

Ելտէն Նիւսխէմիզ սաթըրը իքի էլի բարալըգ գայիմէյէ։

Մասիսի Էջերից

ՄԻԱՆԱՏԻ ԷՐՋԻԵԱՍ

1878 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 17 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29

ՍԱԼԸ

Իրանաթը ամէն սաթրը 1 ղրուշ է։ Ֆրանսիայ 3, Գերմանիայ 2, Ամերիկայ մէջ տարեկան 5 ֆրանկ։ Գրասենեակը Գալատիայ Եկեղեցիներ։ Մէջթուպ մը սաթրէ, Գալատիայ Եկեղեցիներ։ Գրասենեակ բացուելու վագը Ն. 41 Իրմիք խանը։ Կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինէ իրսալ իտիլէճէք տեր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՑ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 28 հոկտ.

Աեան վէ մէպուսան մէճլիսլէրի պու կիւն թէճէմմիւլ իյլէտիլէր։ Իչպու պիրինճի իճթիմա էհէմմիեէթսիզ իտի։ Աեան մէճլիսի բէնչէնիսի վէ մէպուսան մէճլիսի բաղար իրթէսի կիւնիւ թէճէմմիւլ իտէճէք տիր։

Նիւ-Եորգ, 28 հոկտ.

Էմիրեէթ սանսըզընտան իքի միլեոն տոլար չալընը։

Վիէննա, 28 հոկտ.

Կազէթ տը Վիէն զազէթասը քէսպի ազամէթ իյլէմէքտէ օլան Գուլզարլարըն իսեանընտան պահս իթտիի սրրատա, վազըսի մէգքիւրէնին, Եվրօբաեա այիտ պիր մէսէլէ մէյտանա չըզ արմազտա օլտուգլարընը իգրար իտիեօր։

Իսմայիլ, 27 հոկտ.

Պէսարասիանընն թասարրուֆունու պիլտիրէն Ռուսիա հէրքիմէթինին պէեաննամէսի 1879 սէնէսի յունվար այընա գառար էհալինին հէր կէօնա վիրիլմէն մուսաֆ ղալաղընը իլան իտիլեօր։

Լօնտրա, 28 հոկտ.

Մօրնինկ Բոսթ զազէթասընն Պէրլինտէն ալարագ տէրճ իյլէտիկի պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Եունան հիքիմէթի իլէ տէվլէթի Ամիեէ պէյինտէ գուհուր իտէն միւշքիլաթ իզէրինէ, Ամանեանընն Աթինա սէֆիրի Մ. տը Բառովիչ մահէլը մէմուրիեէթինէ ավտէթ իթմէքտէ տիր։ Մէգքիւր թէլէկրաֆնամէտէ մէվսուգէն պէեան օյունտուզունա կէօրէ, Սրմանեա հիքիմէթի, Եունանիստանընն մէթալիսինի իլթիզամ իտիլեօր իմիշ։

[illegible] Շուվալօֆ իսարիհիեէ Նէզարէթինէ պիւյիք պիր մէմուրիեէթէ կէչիրիլմէք, վէ բրէնս Օռլօֆ տա, միւսարիլէյին եէրինէ Լօնտրա սէֆիրէթինէ նասպ ու թայեին գելընամագ իմիշ։

ՏԱԼԻԼԻՑԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Հօրան սանճաղը միւթասարրֆիրը, Աւրիեէ վիլայէթի մէճլիսի իսարէսի ազասընտան Օսման պէյ։

Նէզարէթի ճէլիլէյի իսարիհիեէ տասվի քիթաբէթինէ պու քէրրէ թէչքիլ օյունան թահրիրաթ գալէմի միւտիրիկի Եուսուֆ Նիր պէյ էֆէնտիեէ։

Նինէ տայիրէյի մէգքիւրէտ թէչքիլ օյունան իճրա օտասը միւտիրլիկ, քիթաբէթի մէմուրիյնի միւթէհայիզանընտան Վասֆի պէյ էֆէնտիեէ։

Մէգքիւր թահրիրաթ գալէմի միւմէյիզլիկի, բասարբրթ օտասը մէմուրլարընտան Սալիմ պէյեէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՐԷՍՄԻ

Պիր վազըթտան սէրու տէվլէթի Ալիեէնին տիւշար օյտուղու ղավայիի մալիսէ սպէտիյէ, ումուրը մալիեէի պիր գաթտանա մուխթաթա օյտուղունտան, պուլունուն խալահը չարէսինէ պագըրմաք, վէ գայէյի հարպիեէնին իսթիլզամ իթմէք օյտուղու մէսարիֆի ապիէյի Ֆէյզուլլատէնին թէսվիեէսի, վէ վարիսաթ վէ մէսարիֆաթը տարիեէնին հուսուսի մուվաղղէնէսի էսպապ վէ թէսասիրինին իսթիհսալը, վէ տաբեեունու խարիճիեէսինին Ֆայիզ վէ բէսէչ մալի իշին, նէ մըգտար չէյ վիրիլէպիլմէք զապիլ օյաճաղընընն թայեինի, վէ թագլիի մէսարիֆաթ իլէ թէչեիտի վարիտաթը տէվլէթին վէ ումուրը մալիեէ միւթաալիգ խուսուսաթը սայիրլէրինին միւդաքէրէսի զըմնընտա, պու քէրրէ պիր գոճիսիսօնու մախսուս թէչքէրինէ, վէ պու գոճիսիսօնուն բիեասէթինէ, պու մագուլէ մէսայիլի մալիեէ վէ միլքիէեէ վուգուֆի վէ մայիւմաթը քեամիլէսի օլան աեանը քիրաանտան տէվլէթլու Թայրէտտին բէյ հազրէթլէրինին, վէ ազալընընա տասվի Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրինտէն իսթէնիլմիշ օլան իքի զաթ իլէ, պանդը Օսմանի տիրլիքթօրու Մ. Ֆրաթէր, վէ Գրէտի Լէօնէ պանդասը միւտիրի Մ. Մէրսիեէ, վէ մէճլիսի մէպուսան բէյլիսի սապզը սաատէթլու Հասան Ֆէհմի էֆէնտի, վէ սապզգ թահսիլաթ միւտիրի սաատէթլու Թէվֆիգ էֆէնտի հազրէթլէրի, վէ Խիւսաավէրտիզատէ Օհաննէս էֆէնտի վէ Գասթրո պէյին, իճրայի մէմուրիյէթլէրինէ, իրատէյի սէնիյէյի հազրէթի Շէհինշահի միւթասարրֆ պույրուլարագ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա, տան կէլէճէք զաթլար, հէնուզ վիրուտ իթմէմիշ օյտուղլարընտան, չիմտիլիք բէյիսի միւշարիէյհ հազրէթլէրիյէ ազայի միւմարիլէյհիմին, հուզուրու հիմաեունու ճէնապը Միւլիքեանէտէ մէմուրիյէթլէրի իճրա պույրուրմուշ, վէ գոմիսիոնուն ճիւմա վէ բազարտան մաատա, տայիրէյի մախսուսէսինտէ հէր կիւն իճթիմալէրի մուգարրէր պուլունմուշ օրմազլէ, վէ գոմիսիոնու մէգքիւրուն պու սուրէթլէ թէչքիլի, միւճէրրէտ բուհու ճիսմի տէվլէթ օյան ումուրու մալիեէնին իսլահ վէ թանզիմի, վէ խարիճէն վէ տասիլէն իթիազարը մալիմիզին լաեըզ օյտուղու մէրէճլեէ իյասալը, միւրատը խայրէթի միւթասարրֆ օլուսա, պու տասվի մէլինիյմէթի պիմիննէթ էֆէնտիմիզին, խալահ ահվալի միք ու միլլէթ, վէ թէրֆիյի չանը ասվէթի էմրինտէ հէմիշէ մէշհուտ պասիրէյի իքթիսար վէ իսլահիհաճ օյան մէսասի վէ հիմէմաթը սէնիյէյի Շահանէլէրի ճիւմլէյի ճէլիլէսինտէն օրմազլէ, իլանը քէյֆիեէթէ իսթիտար գելընը։

* * *

(Շէհիր Էմանէրինդէն)

Աթթուն իլէ գայիմ պէյինտէքի օյան ֆարգընն պու կիւն իչ եիզ գելդա գազան ճէմիյէթի հազրը օյտուղու հալտէ։ մէճլիսի էմանէթէճ թաեթուլան հիսապա կէօրէ, չիմտիլիք էթմէյին պէհէր գելյէսինտէն օնար բարա թէնզիմէթ, էթմէքճի տիքքեանլարընա թասլա իտիլէն նանը ադիզին պէհէր գելյէսինէն, մահը հալի բուսինէն օն եէրինճի սալը կիւնիւնտէն իթիպարէն, ա թը պուչուգ զուրուչա, վէ սիմիթճի էթմէյինին տասվի ալթը զուրուչ օն բարաեա ֆիրուխթու գարարլաշմըրըլմըշ օրմազլէ, իլանը քէյֆիեէթէ իսթիտար օյունուր։

Շիպգաա։ Ռուսիալըլարա էսիր տիւշիսի, պու քէրրէ ավտէթ իտէն միրիլիմա Օսման բաշա, Ֆեաղըտխանէ ճիհէթի զոմանտանլըղընա, վէ Հաֆի Ալի բաշա տանի Տավուտ բաշա ճիհէթի գոմանտանլըղընա թայեին պույրուրմուշլար տը։

—Ռուսիալըլարըն Զորլուտա վէ ճիվարընտա Իսլամ խանէլէրինի երգ արագ, քէրկսիթէլէրինի եագմըշ օյտուղլարը, վէ Միւսիսմանլարըն ազ արաթընտան Զորլու վէ ճիվարընտա նիշան գարմատը, վէ Լիւլ Պուրկաս գայմագամ ղալա նայիպինին Մուրատը ըսթասիոնընտան իլէրու

—Աաքիրի միլք՛եէտէն վէ Թէպասյի Միւսլիմէտէն վէ գայրի Միւսլիմէտէն օլուպ, եավէրանը հագրէթի Բատիշահի սիւքինէ իտխալ պույրուլան Գալիպ պէյ, Քէնան պէյ, Իլիաս էֆէնտի, Կէօչէ օղլու Գրիգոր էֆէնտի, Արիսթարքի պէյ, Բանճիրիս էֆէնտի, Ֆահրէտտին պէյ, Էտհէմ պէյ Տիւզ, Սալօմօն էֆէնտի, վէ Վլասթօ էֆէնտիլէրին ճումա կիւնիւ, սէլամլըգ րէսմի ալիսինտէն սօնրա, հուզուրը հազրէթի Բատիշահիյէ ճէլպ պույրուլարագ, քէնտիլէրի վէ չամուշլարը, արզուլարընա կէօրէ, պիր գըսմը նիշան, վէ սայիրէլէրի Թէրֆիյի րիւթպէ իլէ Թալթիֆ գըլընմըշլար տըր։

—Բիվասիթէ կէօրէ, չէրքէզասըր օլան իրատէյի սէնիյյէնէ միյանի, Գօզանը Աշմէտ բաշա իլէ իւչ պիրադէրլէրի, ճումաա իրթէսի կիճէսի սաաթ աէօրթ րաստլէյէրինտէ, մապէյնի հիւմայունա կիթմիշլէր իսէ տէ, վազըթ կէճ օլտուղունտան, օ կիճէ միւսաֆիրէթէն Մալթաքէօշկիւնտէ գալմըշլար տըր։

—Մէշհուր սարիգլէրտէն օլուպ, րէք չօգ խանէլէրի եըգան Թագըրմատ Ալիթանէլի Զարֆա Էտհէմ, ճանիք Թարիգլէ Պաղտասա, վէ Էրզրումլու օլուպ, էշխասը մուզիրրէտէն վէ մէթրուտ Թագըլմընտան Մուսթաֆա նամ չաւուշ, Թարիգի մէզքիւրէ Տիւրալէքիրէ, վէ պու գապիլէտէն Թօբ գարուլու Վասիլ Տիւրալէքիրէ, վէ Գազայի Էրզասաա սէրսէրի օլարագ Թանինմըշ օլան Գըրգ-Քիլիսէ միւհաճիրլէրինտէն Մէհէմմէտ տախի չիւպհէլի Թագըլմընտան օլտուղու հալտէ, Տէրխաանէթէ քիմսէսի տէ պուլունմադըղ, պագալըտա զայրի ճայիզ խասէկինտէն, Թարիգի մէզքիւրէ Սիվասա կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Թայմս գազէթասընըն սահիպի օլուպ բարլամէնթօ ա ազա պուլունան միւսիւ Վալթէր կէշէնտէ պիր նութգ իրատ իտէրէք պունտա չէօյլէ սէօյլէմիշ՝ տիր։

Ռուսիա հիւքիւմէթի, չարգ մէսէլէսինի իսթէտիյի Թարզտա հալլ իթմէնին վագթի կէլմիշ, վէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Ռուսիանըն պու պապտէ իսթէտիյինի եարտըմա միւսաապուրըմ իդրար իթմէնէ քի տէվլէթի Ալիէ, Ռուսիանըն հիտապլարընը հագլը չըդարմագ իւզրէ հէր չէյի իճրա իթմիշ իտի, չէօյլէ քի Ֆէնա իտարէսի վէ իթթիֆագ իյլէտիյի մէվլէքը բօլիթիգըէսի օ եօլտա իտի քի Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Գըրըմ մուհարէպէսի գէմանընտա նէ սուրէթլէ հարէքէթ իթտի իսէ պու տէֆատա օ եօլտա հարէքէթ իտէմէզ իտի։ Օսմանլըլարըն էսքի բատիշահլըգընըն տիւշմէսի արթըգ վագըթ իշի տիր, պունուն էօնիւնիւ հիչ պիր չէյ ալամազ. պունունլա պէրապէր, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Ռուսլարըն, Թիւրքլէրին եէրինէ կէչմէսինէ միւսաատէ իթմէմէսի գարար վիրմիշ տիր։

—Պրուսատան հախտմէր 23 Թարիխի իլէ Մէսէնճէրա եազըլըյօր։

Աճէմլէր քէօրլիւսիւնտէքի աէյիրմէնտէ վուգու պուլան հայտուտլուղու մուխթասարէն Թարաֆընըզա իշար իթմիշ իտիմ. իշթէ պու տէֆա տախի պունուն Թաֆսիլաթընը պէրվէճէհի զիլ պէեան իտէրիմ, չէօյլէ քի, Ալպէրթ Բիւրէր (Ալմանիալը) իլէ Բիւնգ (Ֆրանսա Թէպաասընտէն իտիւ գապուլ իթմիշ վէ պիր Ալմանիալը զըզ իլէ էվլէնմիշ պիր Զուիչրէլի տիր) օրթագըլըգլա մէզքիւր աէյիրմէնի իշլէթիրլէր իտի։ Եանլարընտա իւչ նէֆէր իսլամ ուշագլարը օլուպ, պունլարտ, քիմ օլտուղունու սէօյլէմէտիքլէ, կիճէլէրին քիմէսնէսէ գարու սըմսըլարընը Թէնպիհ իթմիշլէր իտի։ Կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ ագշամ սաաթ օն սուլարընտա, եիւզլէրինէ սուրէթ կէչիրմիշ օլան իւչ էշխաս, աէյիրմէնին գաբուսունու չալարլար. խըզմէթքեարլարտան պիրի կէլէնլէրէ քիմսինիզ տէյի սօրուպ սիւալ իթմէքսիզին գաբուսու աչար, վէ պունլար իչէրի կիրէր կիրմէզ, մէրգում խըզմէթքեարը եէրէ եաթըրարագ էլ վէ աեագլարընը պաղլարլար։

Պու սըրատա տիկէր իքի խըզմէթքեարլար մէյտանա չըգմազլար, պունլար պիրի ուեումագտա օլտուղունու, վէտիկէրի գօրգուսընտան մաքինանըն արգասընտա կիզլէնմիշ պուլունտուղունու պէեան իտիեօրլար։ Իշըրսըզլար տօղրու Մ. Բիւրքէրին օտասընա կիտէրլէր. միւմաիլէյհ օ սըրատա ուեումագտա իտի. Իշըրսըզլար միւմաիլէյհի պէչ եէրինտէն պըչագլա ճէրհ իթտիքտէն սօնրա, պարա իտէր Հէգ նէ [illegible] պաշլարլար։ Պու սըրատա միւսիւ Բիւնգ իլէ զէվճէսի, եանտաքի օտատա ուեումագտա օլտուղլարը հալտէ պիրտէն պիրէ ուեանարագ, գարուտան Ֆըրլանարագ չէրիգլէրինին եարտըմընա գօշմագ իսթէրլէր իսէ տէ, հայտուտլար, պունլարը Թիւֆէնք գունտաղը իլէ տատան իչէրի աթարլար. Բիւնգ իլէ զէվճէսի տատանըն գարասունու քիլիտլէերէք, մէզպուրէ, «ճանըմա նաղըր օլան բընճէրէտէն ճան գուրթարան եօգ մը» տէյի պաղըրըր, վէ պունուն իւզէրինէ հայտուտլար գօրգարագ պըչագ եէրէրինի վէրիրլէր։

Նու ա«հիճ տ՝ր քի տէյիրմէնին խըզմէթքեարլարը, հայտուտլարըն չէքիլտիկլէր։ Իսպաթը իսէ, խըզմէթքեարլարըն, խըրսըզլարը իչէրիյէ ալմալարը մասուլէսի օլուպ, տիկէր պիր խըզմէթքեարն չու տուր քի, խըրսըզլար ճումա իրթէսի կիւնիւ կէլիպ, տօղրու Մ. Բիւրքէրին օտասընա կիտէրլէր. միւմաիլէյհ հէր ճումա իրթէսի կիւնլէրի Թահսիլէ չըգըպ պարա Թօբլար իտի. Թէսատիւֆ պու եա, օ կիւնիւ աըլա պարա Թահսիլ իթմէմիշ իտի, պու սէպէպտէն խըրսըզլար հագչէ օլարագ անճագ տէօրթ աաէտ լիրայի Օսմանի ալապիլմիշլէր տիր։ Պիչարէ միւսիւ Բիւրքէրին եարէլէրինտէն պիրիսի աղըրճա օլտուղունտան, էօմրիւ Թէհլիքէտէ տիր տէյի գօրգուլուեօր։ Հիւքիւմէթը մահէլլիէսէ, հայտուտլարը պուլմագ իչին հէնուզ պէօյլէ պիր իշ կէօրմէտի։ Ալմանիա գօնսօլաթօսու, վաքի նէզտինտէ Թէշէպպիւսաթ իճրա էյլէտի, Ֆրանսա գօնսօլօսունուն տախի այնի Թէշէպպիւսաթտա պուլունաճաղը զաննօլունուեօր։

—Պուլղարիսթանտա Ռուսիա Թարաֆընտան վալիյի մուվագգաթ պուլունան բրէնս Տօնտուգօֆ Քօրսագօֆ պու տէֆա Ֆիլիպէտէն Սօֆիաեա ազիմէթ իթտիյի սըրատա, չէհրը մէզքիւր հիւքիւմէթ գօնագընտա հիւքիւմէթը մահէլլիէսի միւմուրինի հուզուրունտա աթիտէքի տէրգ աթա չաեան նութգու իրատ իլէմիշ տիր։

Միւսիւլէր,

Պուլղարիսթանըն միւսթագիլ բըլէնսլիկինին Թանզիմի իչին Սօֆիաեա աղիմէթ իտէճէք իսէմ տէ, չիմտիթլու էֆէնտիմ Թարաֆընտան օլունան Թէշէպպիւսաթը խայրիէնին իքմալի իչին պանա իթտիկինիզ մուավէնէթ վէ իթթիֆագլարընըզա [illegible] պէնի Թէրք իթմէք իսթէմէմ։

Պու մուավէնէթինիզ սաէյսինտէ— Թէրթիպ իթտիկիմ միւլքիմէլ աաքէրտէն սարֆը նազար— Ռումէլիյէ տախի, Շըմալի Պուլղարիսթանը իտարէ իտէճէք ուսուլէ միւշապիհ պիր ուսուլ իտխալ իթտիմ։ Պու իտարէ միւշապէհէթինի, Ռումէլինին իսթիգպալի իչին բէք մուհիմ պիր պազ աստ իտէրիմ։

Վագ օլունան վէ օլունմագ իւզրէ պուլունան գավանին ու նիզամաթը պաշչըգարմագ իչին քէնտի նէզարէթիմ Թահթընտա օլարագ, պիւթիւն Ռումէլինին իտարէսինի, պիր ումումի խուքիւմէթ հէվալէ իթմէկէ գարար վիրտիմ. վէ պու մէմուրիյէթ, ժէնէրալ Սթօլիբինի մինաաիպ պուլտում. Պու զաթ Ֆիլիպէտէ պէնտէն էվվէլ կէօսթէրտիյի գայրէթ վէ տիրայէթ հասէպի իլէ ճիւմլէնիզին հիւսնի Թէվէճճիւհինի գազանմըշ օլուպ. ճիւմլէնիզտէ միւմաիլէյհի Թանըրսընըզ, պինաէն ալէյհ, քէնտիսինին Թայինի, պու վազիֆէնին իճրասը իչին պիր Թէէմինաթ տըր։

Եազընտա պուլտուղ, Շարգի Ռումէլինի, գօնկրէնին գարարընա Թէվֆիգան Թանզիմէ մէմուր օլան Եվրօբա գօմիսիօնու կէլէճէք տիր, պու գօմիսիօնուն վազիֆէսի, Թարաֆըմըզտան Թէրթիպ օլունուպ, մէմլէքէթին իհթիեաճաթընա վէ էհալինին արզուսունա մըթապըգ օլան իտարէ սաէսինտէ կէրէկի կիպի գօլայլանաճագընա ինանմագ արզուսունտայըմ։

Պէրլին մուահէտէսինէ Թէվֆիգան միւէյյէն գօմիսիօն վազիֆէսի, մալիէնէ միւթաալլիգ ումուրտան մաաատա, իտարէնէ գարըշմաեըպ, Ռումէլինին իսթիգպալտէքի իտարէսի իչին պիր լայիհա Թանզիմ իթմէքտէն իպարէթ տիր, պու գօմիսիօնուն իտարէնէ Թաալլուքի օլմասըղընտան, իտարէ եինէ պիզիմ էլիմիզտէ գալաճագ տըր։

Միւշէվվէշ պիր հալտէ պուլունան իսթիգպալինիզտէն տօլայը գօրգու վէ չիւպհէլէրէ զահիպ օլմանըզա հաճէթ վիրիրիմ, լաքին սիզէ աէֆաթլէ սէօյլէտիկիմ չու սէօզի Թէքրար իլէ իգթիֆա իտէրիմ. «զէման վէ Ֆըրսաթ, սիզին հալինիզէ բէք չօգ Թէպէտտիւլաթ կէթիրէպիլիր, չիւնքի վուգուաթըն ճէրէյանըյլա իշլէրին գուվվէթի, չօգ տէֆա Թէտապիրի պէշէրիեէտէն [illegible]

Պինաէն ալէյհ, հարէքէթ իտէճէկիմ պու սապիգտէ տախի սիզէ պու րէճաեը Թէքրար իլէ, հէր չէյի զէման վէ վուգուաթտան պէքլէմէնիզի վէ մուգատտէս մագսէտինիզին հուսուլինի, վագըթսըզ վէ Թէտպիրսիզ Թէշէպպիւսաթ վէ նիւմայիշլէրլէ Թէհլիքէեէ գօյմամանըզը իլթիմաս իտէրիմ. Նիզամ ու մէչրուիյէթ իւզրէ հարէքէթ իտէրսէնիզ, արզու վէ եմէլլէրինիզ միւսթահագգ օլտուղլարը մըրթէպէյէ ճէլպ իտէճէքլէր տիր։

Սիզէ վէտա իթմէմ, չիւնքի վագըթ վագըթ կէլիպ, սիզի կէօրմէք,

ՉԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸՉԸ

)(7)(

3

ԳԸՐՄԸԶԸ ՍԷԹՐԻԼԻ ԱՏԷՄ

Պատէնհա պիր գաչ գէճէ պազէէ գարուսունու աչտըլար, վէ միրալայ Բամիրէզի գօվալատըլար Թութմագ, վէ եա հիւսնի րիզասը իլէ վէ եախօտ ճէպրէն կէթիրմէք իւզրէ, սօգագա պաղըրըլար։ Լաքին պու էսնաատէ սօգագ գարանլըգ օլուպ, քիմսէ եօգ իտի, վէ չիւպհէսիզ Փիրաբէյի մէրգում, Գաթեա տը Լ'Օպիսբօ նամ սօգագա մուվասըլէթ իթմիշ օլտուղունտան, մէրգումու Թագիպ իթմէք էֆքեարընտան սարֆը նազար գըլընտը։

4

ԳԱՐՄԷՆ ՎԷ ՄՕՐԱԼԷՍ

Մալիւմիւմիզ օլտուղու իւզրէ, Գարմէն նամ չէնկի գըզը, Մէքսիգալըեըն գըլըճընը գըլընտան չըգարըպ, Ֆրանսըզը վէ անըն քէօշք գըլըճընը եէրէ բարչա իտէճէք կիմի կէօրիւնտիւկիւ էսնասէ, պումարխանէյի Թէրք իթմիշ, վէ Թէք կէօզ միւզիգաճը տախի հէման օլ վագըթ մէրգումէնին արգասընտան կիթմիշ իտի։

Իշպու միւզիքաճը, կէնճ գըզը, պաշէ գապուսու գարշըսընտա վարը պիր քիւչիւք սօգագ աէյսունէ պուլունտուղունտա, մէզպուրէ, կէլմիշ օլտուղու էվլէրի պէեազ վէ կիւզէլ Փիսթանըն ալա գալդ վէ Փիթար իթմէլէրիք, եէշիլլիք իւզէրինտէ օթուրմուշ, տիւշիւնճէլէրինի տիգլէրի իւզէրինէ ատմըշ, վէ պաշընը տախի քիւչիւճէք էլլէրի իչինէ ալմըշ իտի։

Թէք կէօզ, կէօրիւնմէքսիզին հէնուզ պիր կէօզիւ գարարթըեըա ալըշմըշ օլմատըղընտան, գըզըն եանընտան կէչտիկինտէ, մէզպուրէյի կէօրէմէտի, Փագաթ մէզպուրէ, մէրգումու կէօրմէքտէ կեգըրտը։

—Նէ՞ օ Գարմէն, օրատա նէ՞ եարբըօրսուն, տէեու սիւալ իթտի Թէք կէօզ։

—Տիւշիւնիւեօրում։

—Նէյի՞։

—Նէ տիւշիւնտիւկիւմիւ անլա՞եամաեօր մուսուն։

—Խա՛եըր... եօղսա պու ագշամ գագանտըղըմըզ ճէփիմ մէսըլաղը՞ մը տիւշիւնիւեօրսուն։

—Խա՛եըր, օ տէյիլ։

—Նէ մէ լազըմ, նէ օլուր իսէ օլսուն... պիր գատընըն միւլաճազասը նէ՛ աէրէճէնէ գատար կիթտիկինի անլաեամըեէն, չիւպհէսիզ սէնսին զիրաէ պիքիր օլմազ օլուր։

—Գա՛րսաէըմ, սէնին տիւշիւնտիւկիւմ, սէն սէնի աչըրըճա Թէրք իթտիկին հալտէ, պիրտաքի սէնի ճէմալսըզ միւ սանըեա իսէն տէյիլտանըե իւզէրինէ տիր։

—Հագըգաթէն սէն պիր աչըգսըն, վէ օ տէյիլտանըե տա պիր տիվանէ տիր։ Զիրա քի սէֆիլ պիր հէրիֆէ պիր պուսէճիք վիրմէմէք իչին, եիւզ ատըմ բիասթրօսը րէտտ իթմէքտիր, աճապալըգ տըր, վէ պէն սէնին պու գաբաճաթընը գօլայճա աֆվ իտէմէմ... Հէլէ օ Ֆրանսըզա կէլինճէ, մէրգում տախի էհէմմիէթսիզ պիր մասէյի, պըլըգըզճա Թասաճուպ գըլար իթմիշ տիր, չիւնքի օ իչտէ սէնճէ հիչ պիր կէօնլ մուխապէթ եօգ իտի... Փագաթ մաաամ քի օ տախի սանա իւչ օնլ վիրտի, պէնտէ քէնտիսինէ պիր կէօնլ Փէնալըգ օլմասընը արզու իթմէմ։

—Մօրա՛լէս, պիլիրսին քի, չու էսնատէ սէնինլէ գօնուշտուղում հալտէ, պէնի տանըմը զանը պէնիմ իչին ագլըօր։

—Էվէն օլ, գըզգարտաշ, միրալայ Բամիրէզ գօրգուլաճագ աատէմ տէյիլ տիր։

—Քէնտիսինի թա՞նըրմըսըն։

—Հավանատա անը Թանըմաեան աատէմ եօգ տուր։ Մէրգում պիւյիւք պիւյիւք սէօյլէր վէ ալայ քէսէր իսէ տէ, հագիգաթը հալտէ Թավշան կիպի գօրգագ տըր։

—Էմի՞ն միսին։

—Քեամիլէն էմինիմ։ Հաթթա պիզիմ իւչ աաէտ օնպաշըմըզա պիր մարավէտիսէ (*) գարըը պաշտա գօրումքի, չու էսնատէ միրալայ, Ֆրանսըզըն գարշըսընտա տիթրէմէքտէ տիր... Շիմտի էմին օլտո՞ւն մու։

—Պիր ազ։

—Էօյլէ իսէ պուրատա տուրաճագ պիր իշիմիզ գալմատը, հայտէ կիտէլիմ։

—Սէն իսթէտիկին եէրէ, պէն պուրատա գալաճաղըմ։

—Սօղագտա՞ մը։

—Էվէթ, սօղագտա։

—Սէն ագըլընը գաչըրըեօ՞րմուսուն, Գարմէն։

—Զա՛ն իթմէմ։

—Ֆագաթ նէ՞ եարմագ իսթէեօրսուն։

—Ֆրանսըզը պէքլէմէք իսթէեօրում։

—Ա՜հ, տիվանէ գըզ, ա՜հ... լաքին նէ՞ իչին պէքլէմէք իսթէեօրսուն, եօղսա քէնտիսի իլէ գօնուշմա՞գ մը էֆքեարընտասըն։

—Այօ։

—Էօյլէ իսէ, պէնտէ սէնին պուրատա տուրմագլըղընը սէպէպսիզ սայա անլաեամաեօրում։

—Պու պապտէ իքի սէպէպիմ վար տըր, պիրինճիսի, մէրգում աէլիգանլըըն մէզքիւր գումարխանէտէն սաղ վէ սէլիմ չըգ-

(*) Պիր պաչչուշ. աանիթիր զըլմէթինտէ Խըբանիա աշչէսի տիր։

վէ ինաեէթի պարի իլէ, գուրթուրբճ ցըր հազրէթլէրինին մէգասիտը ալիս-սինէ թէվիիքէն հիւսնիւ նէթիճէնէ վասըլ օլաճաղընը մէմուլ իթտիկիմ թէ-չէպպիւսաթըմըզըն սուրէթը թէրաջ-ջըմըսնը անլամաք նիեէթինտէյիմ։

—Ջաթը հազրէթ'ը փատիշահի, չահզատէկեանլէրի էնտերունտա էմիրի միւհթէրէմլէրի ճէնէթմէքեան Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խան իլէ պիրլիքտէ, 84 սէնէյի հիճրիէսի էվայիլինտէ սէրկիյի ասմանիյի բունէթ զըհինտա բուրիւէ ազիմէթը հիւմայունլարընտա Ֆրանսա իմբէրաթօրու միւթէվէֆա իւչիւնճիւ Նափօլէօն թարաֆընտան, միւթէվէֆայի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի իլէ շահզատէկեան հազարաթընըն մաեէթլէրինէ րիաեէթը մախսուսէ օլմաք իւզրէ ետվէր իթա գըլընտըղը միսիլլու, զաթը հազրէթը փատիշահինին մաեէթը հիւմայունլարընա, էրքեանը հարպ զաբիթանընտան միւսիւ Տիտէսի ետվէրը հարպ սըֆաթըյլա մէմուր օլմուշ իտի։

Զաթը միւմայիլէյհ, իքամէթը վաքըասընտա զաթը հազրէթը փատիշահիլէրինի մէմնուն պըրաքմըշ օլմաք կէրէք տիր քի, պու քերրէ Ֆրանսա սէֆիրի միւսիւ Ֆուրնիէնէ, մուվաքքաթէն Բարիսէ ազիմէթինտէ, զաբիթը միւմայիլէյհի, Ֆրանսա հարպիյէ նէզարէթինտէն պիթթաշզիք, էկէր պէրհանած իսէ Տէրսաատէթէ իզամ գըլընմա'ը խուսուսընտա ըրիզը հիմմէթ իթմէսի թէմպիհ վէ զաբիթանին խօշնուտիյի միւլիւքեանէլէրի պու սուրէթլէ պէեան պույրուլմուշ տուր։ Սէֆիրը միւշարիլէյհ տախի ազիմէթինի միւթէաքըպ հարպիյէ վէքեալէթինէ պէեան'ը հալ իլէ զաբիթը միւմայիլէյհէ պիլտիրիպ, վէրիլէն րուխսաթ իւզէրինէ կէչէն ճումա իրթէսի կիւնին Ֆրանսա բօսթա վափօրու իլէ Տ'... սաատէթէ կէլմիշ, վէ Տօլմա-պաղչէ սահիլսարայը ... ... նլարընտա մէրգումա պիր տայիրէ ... լընմըշ տըր։

—Պէյօղլունտա Ինկիլթէրրա սէֆարէթի ճիվարընտա պիր յօղ... տա իզամէթ իտէն Ալմանեալը պիր Թապիպ, պիր էքի կիւն գատար միւշթէրիլէրի վէ տօսթլարը սիլալ իթմիւչէր իսէ տէ, կէօրիւլմէտիյի ճիվարընը ալմըշլար։ վէ նիհաեէթ մէրաք օլունուպ, ճումա իրթէսի կիւնիւ զապըթա մարիֆէթիյլէ օտասընըն գաբուսու գըրըլարաք, մէրգում եաթաք իւզէրինտէ պուլունուպ, թապանճա իլէ նէֆսինէ սույի գաստ իյլէտիյի, մուսաֆիրլիկտէն անլաշըլըմըշ, վէ ճէնազէսի տէֆն իթտիրիլմիշ տիր։

—Իւնան ասքէրինին 40 պին նէֆէրէ իպլաղ օլունաճաղընա մէպնի, էրխաատէթտէ վէ մէմալիքը մահրուսէնին սայիր թարաֆլարընտա պուլունան Իւնանիլէրտէն պազըլարը մէմլէքէթլէրինէ ավտէթ իթմիշլէր տիր։

—Իզմիր խէֆիէսէ սէր մէմուրու Նուրի էֆէնտի ափֆրանկա հոկտեմբերին 23 ինճի կիւնիւ Գօրինտոս գասվէխանէտէ օթուրուրքէն, պիր չախսը մէճհուլ իչէրի կիրիպ, միւմայիլէյհի թապանճա իլէ վուրարաք քէնտիսի հէման ֆէվթ օլմուշ, վէ թէհարրիեաթը լազըմէ իճրա օլընմըշ իսէ տէ, գաթիլ հէնուզ տէրտէսթ օլունամամըշ տըր։

—Ավսթրիանըն Պօսնա վէ Հէրսէք իսթիլա օրտուսընըն, ղեկտեմբեր նիհաեէթինէ գատար մէսարիֆաթընըն թէսվիեէսի իչին լազըմ կէլէն նագտը թէտարիք իթմէք իւզրէ Ավսթրիա հարպիեէ վէքեալէթի, պանքեր Րօչիլտ իլէ սայիր պազը պէյլիւք պանքէրլէրտէն, մուվագգաթ պիր իսթիգրազ ագտինէ գարար վիրմիշ տիր։

—Լօնտրատան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, կէչէնտէ Պաղաստան Տէրիսաատէթէ կէլիպ Բարիսէ ազիմէթ իյլէեէն Ուստ հիւքմտարը սապըք Իգնաթիեֆ ... Տէվլէթ պու քէրէ Լօնտրաեա կիտէեօր։ Միւշարիլէյհին օրատա ազիմէթինտէն մագսէտ, գըրալիչատան, եէնէ վաթանընա ավտէթ իթմէսինի րիճա իչին իմիշ։ Միւշարիլէյհի, Ինկիլթէրրա տէվլէթի սայի զաան իւզէրինէ վաթանընտան սիւրկիւն իթմիշ օլտուղունտան, միւշարիլէյհ, քէնտիսինին բօլիթիգա իշլէրինէճ Հինտ հիւքիւմէթինէ պիր կէօնա կիւճլիւք չըգարմաեաճաղընա քէֆալէթ օլարաք, Նագտէն վարիտէթի օլան վէ ... պանգասընտա ... ան 30 միլեօն ... գէօսթէրիեօր։

—Ավսթրիա տէվլէթի, Սըրպիսթանտա պուլունան Պօսնա միւլթէճիլէրինին ... լարընտա իատէսինի թալէպ իթմէսի իւզէրինէ, Սըրպ իմարէթի, պու միւլթէճիլէրի սուրէթը ճէպրիէտէ վաթանլարընա ավտէթ մէճպուր իտիեօր։

—Ֆիլէմէնք շայէթալարընըն Աչինտէն պարագ տէրճ իթտիքլէրի պիր թէլէկրաֆա նէզարէն, Աչին էհլը գըեամընըն րէյիսի Խապիպ Աբտիւլ Րահման. չէհրը հալին 13 ինճի կիւնիւ Ֆիլէմէնքլիլէրէ թէսլիմ օլմուշ տուր։

—Մէմլէքէթէյնին, մէյտանը հարպտա պուլունան ասքէրի, հոկտեմբերին 20 սինտէ Պիւքրէշէ կիրէրէք, պունլար էհալի թարաֆընտան բէք զիեատէ թէվէճճիւհլէ գապուլ օլունմուշլար տըր։

Մէճրուհլար վէ սագաթլար էն էօնտէ պուլունուպ, պունլար քեամիլլէն չիչէքլէրլէ թէզեին օլընմըշ տըր։

Բրէնս Շարլը, էքքեանը հարպիյլա անլէրին արգասընտան կէլիպ, տախըլիեէ նազըրը միւսիւ Րօզէթթի իլէ Պիւքրէշ շէհիր էմինի, շէհրին խարիճինտէ ինշա օլունան պիր ֆիւթուհաթ քէմէրի ալթընտա բրէնսի թէպրիք էյլէմիշլէր տիր։

Էն արգատան տախի, ասաքիրի Օսմանիեէ էէտինտէն ալընան ալթը սանճագ իլէ էլլիտէն զիեատէ թօբ կէօթիւրիւլմիւշ տիւր։

Րէսմտէ խայլի էճնէպի զապիթանը տախի հազըր պուլունմուշ տուր։

—Լօնտրատան վարիտ օլուպ տիւնքի նիւսխէմիզտէ միւնտէրիճ պուլունան պիր թէլէկրաֆնամէ, Պուրկաս տաքի Ինկիլիզ գօնսօլօս վէքիլինին Րուս զաբիթանը թարաֆընտան թահգիր վէ ճէրհ իտիլտիկինի իչար իտիեօր։

Շէհրը մէզգուրտէն հոկտեմբեր 8 թարիխի իլէ ալընան պիր մէքթուպըն մաէլինէ կէօրէ, պու թահգիր եալընըզ Ինկիլթէրրա գօնսօլօսընա միւնհասըր օլմաեըպ, անտէն էվվէլ օրատաքի Իւնան գօնսօլօս վէքիլի տախի պէօյլէ պիր հագարէթէ օղրամըշ տըր. չէօյլէ քի, հոկտեմբեր 18 ինտէ Րուսիա զապըթասը, Իւնան գօնսօլաթօսունա ..., գօնսօլօս վէքիլի միւ...ու հօֆաս օրատա պուլունմատըղը հալտէ, փամիլեասընա, պազը Րուսիա զաբիթանը իչին եաթաճաք եէր հազըրլամասընը էմր իթմիշլէր տիր։

Գօնսօլօս վէքիլի տախի տէրհալ օրաեա կէլմէքլէ, սուրէթը էմրի օնա տախի թէքրար իտիպ, միւմայիլէյհ, պու խանէնին, պիր չոխտա տէյիլ, Իւնան հիւքիւմէթինէ մէնսուպ պուլունտուղունու, վէ պինաէն ալէյհ, տէրունինտէ ասքէր իզամէ իտիլէմէեէճէյինի պէեան իթմիշ իսէ տէ, զապըթա պաշ մէմուրու, պու իւթարա իթիպար իթմէեէրէք, կէրէք գօնսօլօս վէքիլինի, վէ կէրէք համիյէ պուլունան զէվճէսինի խանէտէն տիշարը չըգարմըշլար, վէ անլըր տախի քեաֆֆէյի էշեալարընը, վէ գօնսօլօսխանէնին էվրագընը պըրագարագ պաշգա պիր խանէե կիթմէեէ մէճպուր օլմուշլար տըր։

Միւմայիլէյհ միւսիւ Կօֆաս, պատէհու հիւքիւմէթը միլլիեէ մէմուրունա պիր բրօթէսթօնամէ կէօնտէրէրէք թարզիեէ իսթէմիշ, վէ 24 սաաթ զարֆընտա թարզիեէ վիրիլմէզ իսէ, պու մուամէլէյի նոլամիրգանըն Փայիլի հազգընտա տահա զաթի սուրէթտէ բրօթէսթօեա մէճպուր օլաճաղընը, վէ գօնսօլօսխանէտէքի 50 պին ֆրանգլըգ էշեանըն մէսուլիեէթինի տախի օնուն իւզէրինէ պըրագաճաղընը պէեան իթմիշ իսէ տէ, թարզիեէ տէյիլ ճէվապ պիլէ վիրիլմէմիշ տիր։ Պունուն իւզէրինէ միւմայիլէյհ միւսիւ Կօֆաս քէյֆիեէթի Իւնան գօնսօլօսխանէսինէ արզ իթմէք իւզրէ Տէրիսաատէթէ միւթէվէճճիհէն օրատան հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

Զ'ըր օլունան մէքթուպտա, պու վագըանըն եալընըզ օրատաքի Իւնանիլէրէ տէյիլ պիլ ճիւմլէ գօնսօլօսլարա սույի թէէսիր իթտիյի, վէ վէքիլի միւմայիլէյհին, պու վագըատան էվվէլճէ Իւնանըը միւսիւ Պարօյյի Նամ քիմէսնէնին էճզա խանէսինին գաբուսը մաըը մէմէքէթտէն օլաեա պիր թահգիրէ տահա օղրամըշ օլտուղու պէեան գըլընտըղը սըրա, Իւնան գօնսօլօսխանէսինին, լօգանթա հալինէ կիրմիշ, վէ Պուրկաստան կէչէն պիյիւք զապըթանըն, օրատա միսաֆիր իտիլմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու, վէ զապըթա պաշ մէմուրունուն պու մուամէլէսին տօլայը ճէզա կէօրմէմէսի իւզէրինէ, ճէսարէթի պիր գաթ տահա արթըրտըղը պէեան օլունուեօր։

—Պուլղարիստան Թահտիտի հուտուտ գօմիսիօնունուն իքինճի միւնգասըմ օլաճաղը եազըլմըշ իտի։

Թահրիր բաշա Տօպրուճաեա, վէ միրալայ Թէվֆիք պէյ Էտիրնէեէ ազիմէթ իտէճէք գըսըմտա բուլունաճագ իտէճէքլէր տիր։

—Ճէնուպ օրտուսու պաշ գումանտանը մէնէրալ Թօթլէպէն, եագընտա Բէթրօպուրկտա վուգու պուլաճագ Թալիմլէրտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ պիր գաչ կիւնէ գատար Բէթրբու-

---

տըղընը կէօզլէրիմէ կէօրմէք տիր։

—Էյ իքինճի՛ի։

—Իքինճիսի տէ արգասընտան կիտիպ, նէրէսէ օթուրտուղունու անլամագ, վէ խամինի էյլէմէք տիր։

—Թօհա՛ֆ չէյ, սէնին նէ՞ն լազըմ։

Պու սէօզ իւզէրինէ, Գարմէն սիւքիւթ իթտի, վէ թէք կէօզ իսէ, քէլամա ավամ ալիրտի,

—Եոգսա, սագըն մէրգում հազգընտա թէվէճճիւհ հիս իթմէեէսին, տէտի,

Կէնճ գըզ տա պունա ճէվապէն,

—Էյ պու սէնին նէ՞նէ լազըմ, տէտի։

—Պ.ն սէնին գարտաշըն տէյի՞լ միյիմ, վէ սէնի պիր թագըմ տիվանէճէ հարաքէաթտան մէն իթմէկէ հագգըմ եօ՞գ մու տուր։

—Պէնիմ տիվանէճէ հարէքեաթտա պուլունմագ իսթէտիկիմի քիմ տէտի։

—Պանա էօյլէ կէօրիւնիեօր...

—Սանա կէօրիւնէն տօղրու տէյիլ տիր... սէնին հուգուգունա կէլինճէ, սէն բէք իյի պիլիյօրսուն քի, պէն սէնին հուգուգունու ասլա թանըմամ ... Պիլ վագը պէն սէնին գըզ գարտաշընըմ, ֆագաթ սէն պիզիմ գարտաշ գըզ գարտաշ օլմամըզը, անճագ, պէնիմ բագըլարըմ վէ չարգըլարըմ իլէ գազանտըղըմ բարալարը քէնտի մալըն կիպի կիւզէլճէ տէրճէպ իթմէք իչին տէրխաթըր իյլէմէքտէսին ... Պէնիմ սէն նէ՞ օլուրսուն ... Վ.րտա սէսին կիւզէլ տիր, հալ պու քի սէնի եաշատան սէսին տէյիլ տիր։ Իմտի պիչարէ Մօրալէս՛ի, սէն բէք իյի պիլիրսին քի, սէնտէն պըրըտըզըմըն Փիլրատը կիւնիւ, սէն, եա տիլէնճ քսին, վէ եախօտ խըրսըզլըգ իտէճէքսին։

Շիւփհէսիզ պու սէօզլէրին րէտտի միւմքին օլմատըղընտան, Մօրալէս պաշընը էյիպ, ճէվապ վիրմէտի, վէ Գարմէն քէլամընա չու վէճհ իլէ տէվամ էյլէտի.

—Խիտի սէօյլէ խաեալի նուփուզ իսթիմալ իթմէքտէն վազ կէչ, վէ չարանը ունութմա քի, սէն պէնիմ օլաճաղըն, վէ սէնտէն պէյէ, սէն սանա էսկէճէ տէտիկիմտէ, պու սէօզլէմէ իթաաթ իթմէլիսին լազըմ տըր։

—Բէք իյի, տէտի Թէք կէօզ մըրըլտանարագ, վէ շէհրէսի թէլաշլանարագ, մատամ քի պէնիմ թէճրիւպէմ իլէ հարէքէթ իթմէք իսթէմէեօրսուն, պէնէմիտիմ կիպի հարէքէթ էթ ... Տէմէք չիմտի սէն կէնճ Ֆրանսըզըն նէրտէ օթուրտուղունու պիլմէք իսթէեօրսուն։

—Էվէթ։

—Բէք իյի, արգասընտան կիտէլիմ սանա, փէրիշտէ իշիտիրսէն, նէ՞ տէր։

—Հիչ պիր չէյ տիմէզ։

—Եօյլէ՞ մի զաննը իտէրսին։

—Ալ սպարք էմինիմ ... վէ պունտա էն ալէա թագըտիմ չու սար քի, էկէր սէն սէօյլէմէզ իսէ, մէրգումուն հիչ պիր չէյտէն խապէրի օլմաեաճագ տըր, վէ սէն տէ հիչ պիր չէյ ... լէմէեէճէքսին ...

—Բէք իյի, բէք իյի, տէտի Մօրալէս ... օղունուզ պիր թարաֆա, գարմէնըն խաթէօտիկինի չէյթան տա իպիլիր ... անճագ պիլիմիշ օլ քի, չու սազըշեղմա հարէքեաթընտան տօհայը իտէճէք նէթիճէլէրէ պէն ասլա հէօմէտար տէյիլիմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէրգում, Գարմէնին եանընտան էնչիլիք իւզէրինտէ օթուրտու, վէ ճանընըն սըքըլտըղընը խօշ պիր սուրէթտէ կէչիրմէք իւզրէ, էճդէրհայի ըմմիշ ագչէլէրինի բարմագլարը ... պաշլատը, վէ հիւպհէսիզ ... մէզրուրուն ճէմ, քէնտի մէմու... ... իթմիշ օլ... ... զարիֆ պիր թէլաշ սիւլ ալամէթի միւշահատէ օլունուր։

Պիր գաչ տագիգա սօնրա, գումարխանէնին պաղչէսինտէ պիր չամաթա հաւրլ օլտուղունտան, Գարմէն ախթրէտի։ Պու չամաթա իսէ, մալիւմիւէճ օլտուղու իզրէ, Ֆրանսըզ իլէ Մէքսիգալընըն իքինճի տէֆա տուէլլօյա պաշլամալարընըն չամաթասը օլուպ, Գարմէն իքի խասիմլէրին սէտալէրինի թանըտը, վէ գըլըճ սէսլէրինի իշիթտիկինտէ, եիւրէկի չարբմակա պաշլատը։ Պիր աղ սօնրա, տիվանէճէ գօշմաք սէտասը, վէ անըն արգասինտէ, «Հաճ էթ ալչագ հէրիֆ» ֆիգրալարը իշիտիլտի։ Պատէհու տիւշիւք պիր օտանըն թանգ միյանու վէքի միսիլլու սէսաճ պիր ճիսմ, գանն իտէրսին քի հաշասան սոգագըն թօզլարը իչինէ տիւշէրէք, խապալի պիր նէզանէ կիպի տէրհալ գայիպ օլտու։

Ճի մի մէզքիւր Բամիրէզ օլուպ, իքթէ մէրգում պու սըրա, սինիրլէրինին լաթիֆ կիպի օլան չէվիքլիկի սաաէսինտէ, պաղչէնին չիթինտէն աթլամըշ, վէ սագլըգ պիր սէպէպտէն տիւշտիւ իւէվի ու թէլաշ օլարագ, Փիրարէ գըլըճ իլէն թամլըան միսիլլու, գանէթ սիւրաթլէ ֆիրար իթմէսէ պաշլամըշ իտի։

Գարմէն վէ գարտաշը, Փիրարէյի մէրգումուն միրալայ օլտուղունու թանըտըլար, վէ էվվէլ պէ էվվէլ Մօրալէս քէլամա պաշլայ պիրլէ.

—Պիր ազ էվվէլ, պու ատէմ իչին, գօրգուլաճագ ատէմ տէյիլ տիր սէօյլիւրտում, տէտի. չիմտի հազգըմը օլտուղունու կէօրիւյօրմուսուն ... պագ նասըլ գօշուեօր ... ա՛հ, էկէր իսթէրմէքի, մէրգումուն տագ քէչիսինտէն սիչրատէ գօշմասը իզթիխարը վար տըր. սօզրուսու պու սապիր կիւզէլ վէ Ֆայտէլի մէհարէթ տիր, չիւնքի իւրքէ օլմաեան էէրտէ սըճրագ օլմասը սա վինա տէյիլ տիր։

(Տէվամի)

պուրկա հարէքէթ էյլեէճէք տիր։ Ալլան մալիմաթա կէօրէ, Պալգա. նէն օ պիր եիւզիւնտէ օլան Ռուսիա ասքէրինտէն պիր մրդտարը քիւլի պու թարաֆընա կէչմէքտէ պուլունա. րագ, պունլարտան 8 պին քիչի Ֆի. լիպէ ճիվարընա վասել օլմուշ տուր։

Հէր նէ գատար ժէնէրալ Սգօպէ. լէֆ Ռէթրսպուրկա ազիմէթ իտէճէք իտի իսէ տէ, հարպիեէ վէքեալէթին. տէն, իշարը ախիրէ գատար թէվգը. ֆա էմր ալմըշ տըր։

—Լոնտրէնէ կուվէրնէօրի ժէնէրալ Լէմբիսքի, տօգուզունճու օրտունէն էրքեանը հարպ ըիասէթի էօհտէսին. տէ օլմաղլա, մէմուրիեէթինէ ավտէթ էյլէեէճէկինտէն, եէրինէ ժէնէրալ Մանոֆ Թայեին օլընմըշ, վէ միւմաի. լէյհ ժէնէրալ Լամբէսքի Ֆիլիպէեէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Ֆրամտէնպլաթ նամ վիէննա ղազէթասը, Օսմանլը վէ Սբրպիսթան հուտուտընը թահտիտէ մէմուր օլան միւխթէլիթ գօմիսիօնըն Օսմանլը գօ. միսէրի եահեա բաշանըն, Տէրիսաա. տէթ էճլպ օլընմասընը, Պապը Ալի. տէն պա թէլէկրաֆ թալեպ էյլէտիկի. նի, վէ պունըն սէպէպի մալիւմ օլմա. տըղընը եազըեօր։

Սոն բօսթաիլ կէլէն Էվրօբա ղա. զէթալարընտա կէօրիւլէն թէլէկրաֆ հավատիսլէրի տիր.

Վիէննա, 22 հոկտ.

(Րէսմի)—Դրանիէ տախիլինտէ Գա. տոս գալէասը շէհրը հալին 20 ինճի կիւնիւ պիլա մուհարէպէ թէսլիմ օլ. մուշ, վէ տէրհալ Ավսթրիա ասքէրի իգամէթ իթմիշ տիր։

Պօսնա վէ Հէրսէքին իսթիլասը խի. թամը վէ իսթիլա օրտուսընըն գըսմէն մէմլեքէթլէրինէ իրսալի իւզէրինէ իմ. բէրսթօրը պիր իրատէսինտէ, ժէնէ. րալ վ. Զոպիթան վէ նէֆէրաթա թէ. շէքքիւր իլէ պէրապէր նըշանլար ի. տա վէ էրսալի էմր օլընմըշ տըր։

Ռէթրսպուրկ, 14 հոկտ.

Իմբէրաթօրընը մէսալիհը հիւքիւ. մէթ իյէ մէշղուլ օլմամաղա գարար վիրմիշ օլտուղունա, վէ վէլիի ահտ կրան տիւքին, պիր գանօնը էսասի թանզիմինէ մէմուր օլան գօմիսիօնտա մէսալիի ֆէվգէլատէտէ պուլունտու. ղունա, վէ Ռուսիա մէսալիհի տախի. լիեէսինին պուլունտուղու հալէ տայիր պիր խայլի էճնէպի ղազէթալարը թա. րաֆընտան վիրիլմիշ օլան հավատիսլէր խիլաֆընա օլարագ իտարէյի հիւքու. մէթին հիչ պիր վէհհէ թատիլ օլըն մամըշ օլտուղու պէհան իտիլէպիլիր։

Մախսուս բօստայար հաֆթատա իւչ տէֆա Ռէթրսպուրկտան Լիվատիա. եա կիտիպ կէլմէքտէ օլուպ, իմբէրա. թօր Էվվէլքի սէնէլէրտէ օլտուղու կի. պի մէսալիհի հիւքիւմէթի ըուհէթ էյ. լէմէքտէ տիր։ Վէլիի ահտ մէսալիհի հիւքիւմէթ, սապգը միսիլու պիլա վասըթա պարըշմագտա տըր։

Լէճնէպի ղազէթալար, իսլահաթը ճէսիմէ իճրա օլընմագ իւզրէ օլտու. ղունու պէհան էյլէմիշլէր տիր։

Լօնտրա, 90 հոկտ.

Իֆլասա չըգան Կլասգօվ պանդա. սընըն տիրէքթօր վէ սէր քեաթիպլէ. րի թէվէքքի օլունարագ հապս օլընմըշ տըր։ Եարընն իլք տէֆա իսթինթագ. լարը իճրա օլընաճագ տըր։

Պոմպէի, 18 հոկտ.

Էրզագ վէ էլպի.է վէ մաաշ օլմա. մասը ճիհէթլէ Աֆղանիսթան օրտու. սընտա հէր կիւն գաչագ վուգու պուլ. մագտա օլտուղու թէէմինէն խապէր վէրիլիեօր։

Պ'ըլին 18 հոկտ.

Ռուսիա մալիէ նազիրը, տուխան ինհիսարի վէ եախօտ օրմանլար վարի. տաթընյա թէէմին օլընմագ չարթընյա պիր իսթիգրազ թէքլիֆ իտէճէյի զանն օլունուեօր։

Այիսթէֆանօս մուահէտէսի, մու. գատտէմաթը սուլհիէեէ էսաս ատտ օլունտուղու ճիհէթլէ, Ռուսիա տէվ. լէթի Պէրլին մուահէտէսինին սիւքիւթ իւզրէ կէչմիշ օլտուղու խուսուսաթա տայիր եէնի պիր մուահէտէտէ եէնի մատտէլէր իտխալինէ քէնտիսինի հագգը կէօրմէքտէ տիր։

Երպապը բօլիթիգբեէտէն պազը. լարընը էֆքեարընա կէօրէ, Ռուսիա տէվլէթի պիր մուահէտէյի գաթիեէ ագտ օլունմատըգճա, քէնտիսինին տէվլէթի Ալիեէ իլէ մուհարէպէ հա. լինտէ պուլունմագ հագգընը թալեպ էյլէմէքտէ իմիշ։

Բօզան (Բրուսիատա տըր) 18 հոկտ.

Պիրնօմ տայիրէսի մէհքէմէսի, գաբտինալ Լօրոգօսքիյի, մայիս գա. նօնլարընա ալթը տէֆա մուխալիֆ հարէքէթ իթմիշ օլտուղունտան տօ. լաեը, 15 պին մարգ ճէզայի նագտի իթա էյլէմէսինէ, վէ եախօտ ալթը մահ հապս օլունմասընա, վէ ըէյիս Ֆօնթէնին զաթընա հագարէթ էյլէ. տէյի իչին տախի իքի այ հապս իտիլ. մէսինէ գարար վիրտի։

Կրաչ, 22 հոկտ.

Պօսնա իսթիլա ասքէրինին պիր մըգտարը Գրիք լիմանընտան վարօր. լարա բաքիպէն ավտէթ էյլեեօր։

Ակրամ, 22 հոկտ.

Ավսթրիատա պուլունան Հէրսէք վէ Պօսնա միւլթէճիլէրինին վաթանլա. րընա ավտէթլէրի իչին 300 պին ֆիօ. րին իթասընա գարար վիրիլտի։

Ռուսճուգ 16 հոկտ.

Գուլբատա պուլունտա 10 պաթար. եա թօր վիտինէ իրսալ օլունտու. Պու թօրլար թօրճուլար վէ էտէվաթը էլէ վարօրլարա գօնընմըշ տըր։ Պու. ըատա եալընըզ իքի պաթարեա թօր գալմըշ տըր։ Պուղար ասքիրի միլի. էսի սիւրաֆլա թայիմ օլունուեօր։

Վիտին, 15 հոկտ.

Ստանճաղըն կուվէրնէօրիւ միւսու. թէվալդա Պուլղարիսթանըն իտարէյի մալիեէսի պաշ մէմուրու թայեին օլընմըշ տըր։ Միւմայիլէյհ հէման Սօֆիա. եա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէ. եէճէք տիր։ Իշթէ Պուլղարիսթանա Պուլղար մալիեէ մէմուրու թայեինի պիրինճի տէֆա տըր։

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

Լոնտրա, 28 հոկտ.

Ինգիլիզ գօնսոլիտի	94 5/16
Էհտամը Ումումի աշըլը	10 5/8
» » գարտոնը	10 5/8
1865 Իսթիգրազը	14
1869 »	13 1/2
1871 »	49
1873 »	11 5/8
1872 (Պոն տիւ Թրէզօր (Մէրէ Ա. Բ.)	20
Օսմանլը պանգասը	8 3/4
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	80 1/2
Մըսըր իսթիգրազը պիրէյմիշ	56 3/8
» իմթիեազը	69 5/8

—⊙—

Բարիս, 28 հոկտ.

Ֆրանսըզ Ֆոնտսու 5 0/0	112 78 1/2
» » 3 0/0 Ամ. Թիսանլը	77 77 1/2
» » 3 0/0	75 12 1/2
Էհտամը Ումումի աշըլը	10 87 1/2
» » գարտոնը	10 69 1/2
Պօրտուական սոնրա 65 իսթիգրազը	70
69 »	68 75
73 »	58 75
Ռումէլի շըմէնտըֆէր սէհիմիէրի	42 75
Օսմանլը պանգասը	461 25
Իթալեա Ֆոնտսու	73 5
Մըսըր Ֆոնտսու	286 25

—⊙—

Բարիս (Պուլվար) 28 հոկտ.

Ֆրանսըզ Ֆոնտսու 5 0/0	112 72 1/2
Էսհամ Ում.	10 65

—⊙—

Վիէննա, 28 հոկտ.

Ամբիո	100
Լոնտրա չէկերինէ գամպալ	117 60
Ռումէլի շըմէնտըֆէր	19 75

—⊙—

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՄԸ

Էսհ. Ում. 16 հոկտ. ագչի գր.	12 2
Էսհ. Ում. 17 հոկտ. սապհ. աչ.	11 35
Էն եիւքսէք	11 39
Էն աշաղը	11 32
Սաաթ 6 1/2 տէ	11 37
Իսթիգ. 63 (Մուբօն) 6 0/0 ֆր.	65
» 65 (Մուբօն) 6 0/0 ֆր.	67
» 69 (Բինար) 6 0/0	65
» 72 (Պոնտիւթրէզօր) 9 0/0	20
» 73 (Բինար) 6 0/0	57
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր 3 0/0	43
Ոէբօր	փր. 1 1/2
Հէվալէսիզ	փր. 1 1/2
Գէչէ Ֆարկի	0/0 10—11

—⊙—

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Քրէտի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	4 15
Սօսի. ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գր. ք.	4 50
Իսթանպոլ Պանգասը գ. ք.	6 5
Սօսիէթէ Օթթօման Լ. Ս. գ. ք.	3 2
Թրամվայ 5 0/0 Ղ. գ. ք	1 45
Լավրիօմ (մատէն) գ. ք. ֆր.	60

—⊙—

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԶԱՄԸ

Սաանը լիրասը 100 ղրոշ		Ղրշ. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը		109 16
Ֆրանսըզ ալթունու		97 12
Բօլ		89 12
Գերմանից ալթունու		51 10
Պէեազ մէհիտիյէ	ֆարգը	6 28
Մէթալիք	ֆարգը	20 20
Պէնիք	ֆարգը	21
Պազար	ֆարգը	78
Դարպոն գալմէսի գաբիք		9 28

—⊙—

ԳԱԶԻՄԷՆԻՆ ՐԻԱԶԱՄԸ

Էն եիւքսէք	336
Էն աշաղը	331
Սաաթ 6 1/2 տէ	335 20
Եիւզիւք գայիմէ պազըր հիսապը իլէ	50

ԻԼԱՆԱԹ

Սուրբենեան վարժարանի համար Հայերէն, Պատմութեան և Աշխարհագրութեան հմուտ դասատու մը պէտք ըլլալով, ուզողը յիշեալ վարժարանի տնօրէնութեան պէտք է դիմէ։

—

Տուպիօ ուսուլի իւզրէ տէֆթէր թուրմաեա ասլինա պիր զաթ, եա պանքէր վէ եա թիւճճար եանընտա եազըճըլըգ իթմէք իսթէտիկինտէն, լիւզումի օլանլարըն, մաթպաամըզա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

—

Էճնիեէթլի պիր տէլիգանլը, եա պուրատա վէ եախօտ թաշրատա թահ. սիլտարլըգ վէ եախօտ եազըճըլըգ կիպի պիր մէմուրիյէթ արամագտա օլտուղունտան, լիւզումու օլանլարըն մաթպաամըզա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

—

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

Տնօրէնութիւնն պատիւ ունի ծա. նուցանել որդոյ Հասարակութեան որ յիշեալ կրթարանն փոխադրուած է գիւղիս ամենէն ընդարձակ և հոյա. կապ շէնքերէն Պապեան Գերդաս. տանին հռչակաւոր տունն, Տէրէի մի. ջին կամրջին վրայ Հայոց եկեղեցւոյ փողոցի բերանն թիւ 107։

Այս առթիւ կը ծանուցուի գաւա. ռաբնակ ազգայնոց որ Մայրաքաղա. քիս մէջ յատուկ խնամատար գտնելու դժուարութիւնն ունեցող ծնող կրնան իրենց զաւակաց բոլոր պիտոյից հոգն տնօրէնութեանս յանձնել տարեկան 12 Օսմ. ոսկի յաւելուածով։

Այս պայմանաւ [illegible] ա. [illegible] ուսումնական և թէ հանդերձեղինաց և անկողնոյ վերա. բերեալ բովանդակ ծախքն տնօրէնու. թեան վրայ է ի դիւրութիւն և յապա. հովութիւն ծնողաց։

30 սեպտ. 1878 Տնօրէն
Օ. Թաքէօյ Թ. Գուրգէն

ՍԱՀԻՊ ԴԱԶԷԹԱ
ԽՄԲԱԳԻՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնչէ-մպիհ-բազարընտա Ն. 41 Իբսի խանընտա

JOHN GOSNELL ET CIE.

ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

Ինկիլիզրա գրաչիյասը վէ բրէնսէս տը կալընը իմթիեազը լավանթաճըսը օլան միւմայիէյհ միւսիւ ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ վէ Գումբանեասը, ալէա սապտն վէ տիշ ֆիրչալարը իսալ էյլէտիկինի վէ քէնտի ֆապրիգալարընտան չըգան մալէրին, պիւյիւք բէյրուքէր վէ էճզամը տիւքքեանլարընտա սաթընմագտա օլտուղունու էհալիեէ իլան իտէր։

ԼՕՆՏՐԱ ՎԷ ԲԱՐԻՍՏԷ էվի վար տըր

ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

Տիշերի սպեցիալիթեմագ վէ թէմիզլէմէք իչին չիմտիեէ գատար կէօրիւլէն թօղա. ըընն էն ալէասը վէ էն միւէսսիրի, միւմայիէյհին իճատաքէրտէսի օլան թօզ օլուպ, պիւյիւք բէրուքէրլէրտէ վէ էճզանանէլէրտէ պուլունուր։